

คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อ
ราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ
The Effects of Disclosures of Social Responsibility and environmental
Quality on Stock Price of mai Listed Company

กัลย์สุตา แหวนทองคำ^{1*}

(Kunsuda Waentongkom^{1*})

^{1*} หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยแม่โจ้

อีเมลผู้แต่งหลัก : kunsuda89@gmail.com เบอร์โทรศัพท์ : 06 4602 6254

วันที่รับบทความ 4 มีนาคม 2563
Received: Mar. 4, 2019

วันที่รับแก้ไขบทความ 5 พฤษภาคม 2563
Revised: May. 5, 2020

วันที่ตอบรับบทความ 8 พฤษภาคม 2563
Accepted: May. 8, 2020

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม กับราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) ระหว่างปี 2559-2560 จำนวนทั้งสิ้น 224 ชุดข้อมูล การวิจัยใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ในการวิจัยในครั้งนี้ได้พัฒนากระดาดำการขึ้น เพื่อใช้ในการวัดคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาพบว่า คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้น แต่จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมแบบแยกหมวดรายการ พบว่า หมวดรายการที่มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้น คือ การมีส่วนร่วมกับชุมชน และสังคมแต่ส่งผลในทิศทางลบ และจากการวิเคราะห์ตัวแปรควบคุมกำไรต่อหุ้น (EPS) ส่งผลในทิศทางบวกกับราคาหุ้น

คำสำคัญ: ความรับผิดชอบต่อสังคม; คุณภาพการเปิดเผยข้อมูล; ราคาหุ้น; ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

Abstract

The objective of the research to explore the association between the social responsibility and environment disclosures quality and stock price of the listed companies in mai Population is a group of listed companies in mai using the information from 2016-2017 total of 224. The data applied Multiple Regression Analysis to test the relationship. In this research developed index disclosures in measuring the quality of disclosure

The results show that was no correlation between social responsibility and environment disclosures quality and stock price but from the analysis of the

relationship disclosure quality of corporate social and environmental responsibility in a separate category it was found that category that is related to the stock price is participation with communities and society has a negative impact and the analysis of earnings per share (EPS) has a positive impact on the share price.

Keywords: Corporate social responsibility; Quality of disclosure; Stock price; Social Responsibility and environmental

บทนำ

การประกอบธุรกิจในปัจจุบันจะสนใจแต่เรื่องผลกำไรอย่างเดียวไม่ได้ จำเป็นจะต้องมีความใส่ใจต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้วย เพื่อเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับธุรกิจ เพราะปัจจุบันผู้มีส่วนได้เสียได้ให้ความสนใจในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง ผู้มีส่วนได้เสียของกิจการ จึงต้องการทราบว่ากิจการมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมหรือไม่ ฉะนั้นจึงเสมือนเป็นการบังคับกิจการต้องมีการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ให้ผู้มีส่วนได้เสียได้รับทราบ เพราะหากกิจการไม่มีการรายงาน อาจถูกกีดกันทางการค้าจนอาจกระทบต่อผลประโยชน์ของบริษัท เป็นสาเหตุให้หุ้นตกลงได้เช่นกัน และด้วยเหตุนี้ทำให้ทุกกิจการต่างหันมาให้ความสนใจในเรื่องนี้มากขึ้นเพื่อเป็นการรักษาลูกค้าและผลประโยชน์ที่ดีไว้ นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) โดยคณะกรรมการกำกับตลาดทุนได้ประกาศให้แต่ละบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ ต้องมีการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมประกอบอยู่ในรายงานประจำปี หรือทำแยกเล่มออกมาต่างหากเป็นรายงานความยั่งยืน หรือเรียกว่า CSR และทำการเผยแพร่ให้สาธารณะชนได้รับทราบ ซึ่งการเผยแพร่รายงานดังกล่าวเป็นผลดีต่อบริษัท เพราะจะทำให้บริษัทได้รับความสนใจจากสาธารณะชน หากกิจการมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นที่ยอมรับและเป็นไปตามความคาดหวังของสังคม ผู้มีส่วนได้เสียและนักลงทุน จะส่งผลให้ราคาหุ้นของกิจการนั้นสูงขึ้น (โกวิท อธิวัฒน์กุล, 2556) แต่ถ้าหากกิจการทุกกิจการมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม นักลงทุนจะทราบได้อย่างไรว่า ควรจะลงทุนในบริษัทใดหรือเป็นไปตามความคาดหวังหรือไม่ ซึ่งปัญหาดังกล่าวอาจหมายถึงเรื่องคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม หากบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่มีคุณภาพอย่างเหมาะสมและเพียงพอ ย่อมทำให้สามารถดึงดูดนักลงทุนได้มาก เพราะผู้ลงทุนสามารถใช้ข้อมูลดังกล่าว ในการช่วยพยากรณ์ผลการดำเนินงานในอนาคตของกิจการได้ และช่วยในการตัดสินใจลงทุนได้โดยที่ไม่จำเป็นต้องไปเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมในการหาข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทที่นักลงทุนอาจจะต้องการลงทุน นอกจากนี้ยังสามารถนำข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มาเปรียบเทียบระหว่างบริษัทเพื่อใช้ในการประกอบการตัดสินใจได้

จากงานวิจัยในอดีต จะสังเกตได้ว่าส่วนใหญ่การศึกษาในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม จะเป็นการศึกษาเพียงเรื่องมีการเปิดเผยหรือไม่มีการเปิดเผย และปริมาณการเปิดเผยเพียงเท่านั้น อย่างเช่นงานวิจัยของ นิชวรรณ วิชัยดิษฐ์ (2555), ชิดดาว กิตติคุณานนท์ (2555), กนกกาญจน์ มาละวรรณ (2557), ธัญพัทธ์ ฐานจิรารัตน์ (2558) เป็นต้น ซึ่งการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับ

คุณภาพนั้น ยังไม่ค่อยได้มีผู้ทำการศึกษาในเรื่องดังกล่าวมากนัก นอกจากนี้ยังอีกพบว่า โดยส่วนใหญ่ การศึกษาเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม จะทำการศึกษาแค่ในตลาดหลักทรัพย์ SET เป็นส่วนมาก เช่น งานวิจัยของ เบญจวรรณ แซ่ลี (2555), ชลันดา นุราฤทธิ์ (2555), อัญญา กัลยาเรือน (2558) ซึ่งกลุ่มในตลาดหลักทรัพย์ไม่ได้มีเพียงแต่กลุ่ม SET เท่านั้นแต่มีตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) ซึ่งตลาดนี้ประกอบด้วยกิจการขนาดกลาง และขนาดย่อมของคนรุ่นใหม่ ที่มีศักยภาพการเติบโตสูง โดยการใช้องค์ความรู้เป็นหลักในการประกอบธุรกิจ โดยเงื่อนไข การจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) จะลดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ จากตลาดหลักทรัพย์ SET ลงได้เปิดดำเนินการเมื่อปี 2542 ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงที่กระแส CSR เริ่มเข้ามามีบทบาทในสังคมไทย (กัลยา เหลืองอุบล, 2555) ซึ่งสามารถสังเกตได้ว่ากลุ่มตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) นั้นมีการ เกิดขึ้นหลังกลุ่ม SET และเริ่มมีการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม ด้วยเหตุนี้จึงอาจทำให้นักลงทุนเกิดความไม่มั่นใจในตลาดดังกล่าว ในเรื่องของการตัดสินใจที่จะเลือกลงทุนในตลาด

ผู้วิจัยจึงอยากทำการศึกษา เรื่องคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้นหรือไม่ นอกจากนี้จากการทบทวนวรรณกรรมยังพบว่า มีไม่มากนัก ที่จะศึกษาในเรื่องของคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม กับราคาหุ้นมาก่อนจึงเป็นที่มาของงานวิจัยครั้งนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม กับราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai)

ขอบเขต

ด้านเนื้อหา

มุ่งศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับการเปิดเผย เรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ที่มีความแตกต่างกัน โดยจะศึกษาเนื้อหาใน 8 หมวดรายการ ประกอบด้วย 1. การประกอบกิจการ ด้วยความเป็นธรรม 2. การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน 3. การเคารพสิทธิมนุษยชน 4. การปฏิบัติ ต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม 5. ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค 6. การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม 7. การร่วม พัฒนาชุมชนหรือสังคม 8. การมีนวัตกรรมและเผยแพร่นวัตกรรม รวมถึงทฤษฎีที่มีความเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้น เมื่อมีการทราบข่าวสารของผู้มีส่วนได้เสีย เช่น ทฤษฎีตลาดที่มีประสิทธิภาพ Efficient Market Hypothesis (EMH), ทฤษฎีการส่งสัญญาณ (Signaling Theory), ทฤษฎีตัวแทน (Agency Theory), ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory) เป็นต้น

ด้านประชากร

เก็บข้อมูลประชากร จากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในกลุ่ม mai ที่มีผลการ ดำเนินการระหว่างปี พ.ศ. 2559 - พ.ศ.2560 จำนวน 224 ชุดข้อมูล จาก 7 อุตสาหกรรม ได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มทรัพยากร กลุ่มเทคโนโลยี กลุ่มบริการ กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค และกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น (Independent Variable) คือ คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ตัวแปรตาม (Dependence Variables) คือ ราคาหุ้นซึ่งจะใช้ราคาปิดของหลักทรัพย์ในกลุ่ม เอ็ม เอ ไอ (mai) ณ วันที่ 31 พฤษภาคม เพราะเป็นวันสุดท้ายของการส่งงบการเงิน

ตัวแปรควบคุม ประกอบด้วย ขนาดบริษัท (Size) ประเภทอุตสาหกรรม (Industry Type) อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (Debt to Equity Ratio : D/E) และ กำไรต่อหุ้น (Earnings Per Share : EPS) เหตุที่ต้องมีการควบคุมตัวแปรเหล่านี้เพราะ ตัวแปรเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องกับทั้งตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ซึ่งส่งผลต่อการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้

สมมติฐานการวิจัย

นักลงทุนในปัจจุบันได้นำประเด็นความรับผิดชอบต่อสังคมมาพิจารณาในการตัดสินใจลงทุน เพราะไม่เพียงแต่นักลงทุนพึงพอใจต่อคุณค่าที่ได้รับ จากการลงทุนในธุรกิจที่จะสร้างผลดีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเท่านั้น แต่ยังมีการลงทุนที่เชื่อว่า การลงทุนที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมยังส่งผลตอบแทนที่มากขึ้นด้วย ดังทฤษฎีตัวแทน กล่าวว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างมีคุณภาพ ยังช่วยในเรื่องปัญหาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ไม่เท่าเทียมกันให้ลดลงด้วย ซึ่งจะช่วยสร้างความไว้วางใจให้นักลงทุนได้ ทฤษฎีการส่งสัญญาณ กล่าวว่า การส่งสัญญาณให้นักลงทุนได้รับทราบย่อมส่งผลต่อข่าวสารในตลาดการเงิน ทำให้ราคาหุ้นเปลี่ยนแปลง ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย กล่าวว่า การดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ย่อมส่งผลต่อความเชื่อมั่นของผู้มีส่วนได้เสีย Nehme et al. (2015) กล่าวว่า บริษัทที่มีระดับการเปิดเผยข้อมูลที่มีคุณภาพ ช่วยให้ราคาหุ้นของบริษัทนั้นสูงขึ้น สรุปได้ว่า คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมรวมถึงภาพลักษณ์ มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ลงทุน ซึ่งการตัดสินใจของผู้ลงทุนนี้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้นด้วย ดังนั้น จึงตั้งสมมติฐานได้ว่า

คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของกิจการมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับราคาหุ้น

วิธีดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มดัชนี เอ็ม เอ ไอ (mai) จำนวน 160 บริษัท (Set smart) โดยทำการตัดกลุ่มธุรกิจการเงิน จำนวน 10 บริษัท เพราะเป็นกลุ่มที่มีรูปแบบการทำบัญชีต่างจากอุตสาหกรรมอื่น กลุ่มบริษัทที่เข้าข่ายถูกเพิกถอน จำนวน 31 บริษัท และบริษัทที่มีข้อมูลรายงานทางการเงินไม่ครบถ้วน จำนวน 7 บริษัท เหลือกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 112 บริษัท ประกอบด้วย กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร จำนวน 8 บริษัท กลุ่มทรัพยากร จำนวน 11 บริษัท กลุ่มเทคโนโลยี จำนวน 7 บริษัท กลุ่มบริการ จำนวน 33 บริษัท กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม จำนวน 30 บริษัท

กลุ่มอุปโภคบริโภค จำนวน 9 บริษัท กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง จำนวน 14 บริษัท
เลือกบริษัทที่มีผลการดำเนินงานย้อนหลัง 2 ปี (พ.ศ.2559 – พ.ศ.2560) รวมทั้งสิ้น 224 บริษัท

การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) แหล่งข้อมูลที่ต้องการจะเก็บตามตัวแปร
ที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย

1. การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล
จากงบการเงินประจำปี (56 - 1) รายงานประจำปี (56 - 2) และรายงานความยั่งยืน จำนวน 2 ปี
คือ พ.ศ.2559 และ พ.ศ.2560
2. ราคาหุ้น เก็บรวบรวมข้อมูลจากบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย คือ ราคาปิด
ของหุ้น จำนวน 2 ปี คือ พ.ศ.2559 และ พ.ศ.2560

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ดัชนีการเปิดเผยข้อมูล (Disclosure index) ซึ่งอยู่ใน
รูปแบบของกระดานทำการเพื่อใช้ในการวัดคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม
และสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้ทำการพัฒนาขึ้นมาใหม่ จากแนวทางการรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ
ซึ่งเป็นแนวทางออกโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยแบ่งเป็น 8 หมวดรายการ
ประกอบด้วย 1. การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม 2. การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน
3. การเคารพสิทธิมนุษยชน 4. การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม 5. ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค
6. การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม 7. การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม 8. การมีนวัตกรรมและเผยแพร่
นวัตกรรม รายการในกระดานทำการ จะประกอบด้วยรายการที่ต้องทำการเปิดเผยทั้ง 8 หมวด
ประกอบด้วย รายการหลัก (Main items) จำนวน 32 รายการ และรายการรอง (Sub items) จำนวน
169 รายการ ซึ่งรายการหลักจะเป็นหัวข้อใหญ่ที่ครอบคลุมรายการรองไว้ รายการรองคือรายละเอียด
หรือความลึกของรายการหลัก ที่แต่ละบริษัททำการเปิดเผย เนื่องจากคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลที่ใช้
ในการศึกษา จะพิจารณาจากความครอบคลุมในรายละเอียด และความลึกของแต่ละรายการ
ที่เปิดเผย การให้คะแนน จะใช้วิธีการนับหากมีรายการที่เปิดเผยจะให้ 1 คะแนน แต่ถ้าหากไม่มีการ
เปิดเผยข้อมูลดังกล่าวจะให้ 0 คะแนน ซึ่งการที่จะได้คะแนนมากหรือน้อยจะขึ้นอยู่กับ
รายละเอียดของแต่ละรายการ การคำนวณหาดัชนี การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม
และสิ่งแวดล้อม โดยจะนำคะแนนรวมของการเปิดเผยข้อมูลของแต่ละบริษัทได้รับจริง มาหารด้วย
คะแนนรวมสูงสุดของการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจะได้รับ ซึ่งคะแนนรวมสูงสุด เท่ากับ 730 คะแนน
ดังนั้น ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลจะอยู่ในรูปของเปอร์เซ็นต์ หรือคะแนนเต็ม 100 เปอร์เซ็นต์
ของปริมาณรายละเอียดของข้อมูลที่บริษัทมีการเปิดเผยจริง ต่อปริมาณรายละเอียดสูงสุด
ซึ่งนั่นหมายความว่าหากได้คะแนนสูง คือ มีคุณภาพมาก โดยรายการที่นำมาคำนวณจะไม่รวมรายการ
ที่มีการเปิดเผยซ้ำมากกว่า 1 ครั้ง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ได้ทำการส่งตัวอย่าง กระดานทำการดัชนีการเปิดเผยข้อมูล (Disclosure index)
ให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบ เพื่อขอความคิดเห็นและเป็นการยืนยันความถูกต้องเหมาะสม
ความน่าเชื่อถือของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของบริษัทและทำการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของค่าสถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานในครั้งนี้ คือ การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรตั้งแต่ 2 ตัวแปร ขึ้นไป

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรแต่ละตัว

	คะแนนดัชนี การเปิดเผย	ขนาด บริษัท	ราคา หุ้น	ประเภท อุตสาหกรรม	อัตราส่วน หนี้สินต่อ ทุน	กำไรต่อหุ้น
ค่าเฉลี่ย	0.18	1.98	3.32	0.17	2.88	3.63
ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	0.10	0.25	0.52	0.64	0.45	0.59

จากตารางที่ 1 พบว่าตัวแปรที่ใช้ศึกษาแต่ละตัวมีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้ ดัชนีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยวิธีการนับคะแนนจากกระดาษทำดัชนีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม คะแนนดัชนีการเปิดเผยข้อมูลมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 0.18 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.10 ขนาดบริษัทมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 1.98 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.25 ราคาหุ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 3.32 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.52 ประเภทอุตสาหกรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 0.17 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.64 อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 2.88 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.45 กำไรต่อหุ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 3.63 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.59

จากข้างต้น แสดงถึงการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยที่อยู่ในดัชนีการเปิดเผยข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง คือ 18 เปอร์เซ็นต์ ประเภทอุตสาหกรรมแสดงถึงคะแนนการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยรวมของอุตสาหกรรมทั้ง 7 ประเภท คือ 17 เปอร์เซ็นต์ ขนาดบริษัท คือ สินทรัพย์รวมของบริษัทจึงเป็นสินทรัพย์รวมโดยเฉลี่ย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน ดังตารางที่ 2 และตารางที่ 3

ตารางที่ 2 แสดงการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai)

	Price	Size	Group1	Group2	Group3	Group4	Group5	Group6	Group7	Group8	D/E	EPS
Score	0.150*	0.122	0.679**	0.569**	0.395**	0.809**	0.750**	0.758**	0.529**	0.475**	0.148*	- 0.015
Price	1	- 0.033	0.136*	0.089	0.131	0.188**	0.129	0.169*	0.042	0.107	-0.192**	0.739**
Size		1	0.026	0.160*	0.128	0.123	0.115	0.178**	0.034	0.014	0.376**	0.218**
Group1			1	0.420**	0.415**	0.613**	0.617**	0.522**	0.218**	0.271**	-0.031	-0.127
Group2				1	0.229**	0.401**	0.363**	0.391**	0.270**	0.210**	0.133*	0.045
Group3					1	0.328**	0.305**	0.268**	0.081	0.171*	-0.09	0.01
Group4						1	0.679**	0.969**	0.372**	0.298**	0.065	0.009
Group5							1	0.562**	0.287**	0.340**	0.148*	-0.109
Group6								1	0.403**	0.337**	0.140*	0.044
Group7									1	0.284**	0.076	0.012
Group8										1	-0.025	-0.055
D/E											1	-0.045
EPS												1

** มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันเองอย่างมีนัยสำคัญ 0.05 มีจำนวน 9 คู่ ซึ่งมี 2 คู่ ที่มีความสัมพันธ์กับคะแนนการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม นั่นคือ ราคาหุ้นมีความสัมพันธ์กับคะแนนดัชนีคุณภาพการเปิดเผยมีความสัมพันธ์อยู่ที่ 0.150 คู่ต่อมา คือ อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนมีความสัมพันธ์กับคะแนนดัชนีคุณภาพการเปิดเผย มีความสัมพันธ์อยู่ที่ 0.148

แต่จากตารางจะสังเกตได้ว่ามีตัวแปร 2 ตัว เกิดปัญหา Multicollinearity คือ การปฏิบัติต่อแรงงานด้วยความเป็นธรรม และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม แต่เมื่อทำการตรวจสอบ Collinearity พบว่า ค่า VIF และ Tolerance ไม่เกินค่าที่กำหนด จึงสามารถใช้ตัวแปรดังกล่าวนี้ในการนำไปใช้ในวิเคราะห์ Multiple Regression Analysis ได้

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมกับราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai)

รายการ	ราคาหุ้น		VIF	
	1	2	1	2
ค่าคงที่	0.000	0.000		
ดัชนีคะแนนการเปิดเผยข้อมูล	0.419		1.129	
การประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรม		0.994		2.260
การต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชัน		0.698		1.515
การเคารพสิทธิมนุษยชน		0.465		1.367
การปฏิบัติต่อแรงงานด้วยความเป็นธรรม		0.364		3.078
ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค		0.841		2.434

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมกับราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) (ต่อ)

รายการ	ราคาหุ้น		VIF	
	1	2	1	2
การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม		0.636		2.199
การมีส่วนร่วมกับชุมชนและสังคม		-0.027*		1.211
การมีนวัตกรรมและการเผยแพร่วัตกรรม		0.923		1.155
ขนาดบริษัท	0.419	0.453	1.798	1.951
อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน	0.786	0.675	1.388	1.583
กำไรต่อหุ้น	0.000*	0.000*	1.169	1.288
เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	0.169	0.195	1.213	1.378
ทรัพยากร	0.134	0.271	1.470	1.663
เทคโนโลยี	0.704	0.561	1.125	1.158
อุปโภคบริโภค	0.517	0.316	1.422	1.563
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	0.549	0.584	1.221	1.331
สินค้าอุตสาหกรรม	0.558	0.588	1.234	1.302
Adjusted R ²	0.546	0.552		

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1 คือ การวิเคราะห์ในภาพรวม 2 คือ การวิเคราะห์แบบแยกหมวดรายการ

เมื่อทำการวิเคราะห์ในภาพรวม และทำการวิเคราะห์แบบแยกหมวดรายการ พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมกับชุมชนและสังคมกำไรต่อหุ้น สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้นได้ร้อยละ 54.60 และร้อยละ 55.20

การทดสอบตัวแปรอิสระ

จากตารางที่ 3 แสดงถึงการทดสอบคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้น พบว่า คะแนนดัชนีคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม วิเคราะห์ในภาพรวม มีค่าความน่าจะเป็น เท่ากับ 0.419 ดังนั้น สรุปได้ว่าคะแนนดัชนีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แต่จากการทดสอบความสัมพันธ์โดยแยกเป็นหมวดรายการเปิดเผยข้อมูลมีค่าความน่าจะเป็น เท่ากับ -0.027 พบว่าที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หมวดรายการการมีส่วนร่วมกับชุมชนและสังคมมีความสัมพันธ์กับราคาหุ้นแต่เป็นไปในทิศทางลบ

การทดสอบตัวแปรควบคุม

จากตารางที่ 3 กำไรต่อหุ้น (EPS) ทั้งในภาพรวมและแบบแยกรายหมวด ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 มีความน่าจะเป็นที่คำนวณได้ คือ 0.000 ซึ่งหมายถึง มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กับราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) สามารถอธิบายได้ว่า กำไรต่อหุ้นสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้นแต่ละช่วงเวลาได้ เมื่อมีการประกาศออกมาจะในทางลบหรือบวก ราคาหุ้นจะเกิดการเปลี่ยนแปลงตามนั้น นักลงทุนส่วนใหญ่ จึงตัดสินใจลงทุนโดยพิจารณากำไรต่อหุ้น เนื่องจากเป็นอัตราที่ส่งผลต่อการดำเนินงานทางการเงิน (ยุพิน มีใจเจริญ, 2562)

อภิปรายผล

จากการศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างการคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม กับราคาหุ้นในภาพรวมพบว่า คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม ไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจวรรณ แซ่ลี้, 2555 ให้เหตุผลได้ว่า การเปิดเผยจะมีคุณภาพมากเพียงใดแต่โดยส่วนมากจะเป็นการบังคับให้เปิดตามกฎหมาย จึงทำให้ผู้ลงทุนไม่มีความสนใจลงทุนหรือใช้ข้อมูลดังกล่าวในการร่วมพิจารณาซื้อ ขาย หรือครอบครองหุ้น และนอกจากนี้คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมดังกล่าว ก็ไม่ได้สะท้อนถึงผลการดำเนินงานของบริษัท หรือแม้แต่ผลตอบแทน และกำไรของบริษัท นักลงทุน จึงไม่สามารถใช้ข้อมูลดังกล่าวให้เกิดประโยชน์ได้ในแง่ของการลงทุน ฉะนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ของกิจการมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับราคาหุ้น แต่เมื่อทำการศึกษาความสัมพันธ์ในแต่ละหมวด รายการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมพบว่า หมวดการมีส่วนร่วมกับชุมชน และสังคมมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม (เชิงลบ) ซึ่งในหมวดดังกล่าว จะเป็นประเด็นเกี่ยวกับการบริจาคเงินและสิ่งของทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน นักลงทุนอาจมองว่าการทำกิจกรรมดังกล่าว เป็นการเสียค่าใช้จ่ายและทรัพยากรไปโดยไม่ก่อให้เกิดรายได้ เพราะกลุ่มชุมชนหรือบุคคลนั้น ไม่ใช่กลุ่มลูกค้าของบริษัท อาจไม่สามารถทำให้เกิดผลตอบแทนกลับมาได้ในระยะสั้น แต่อาจมีผลเชิงบวกในระยะยาว ดังนั้น เมื่อนักลงทุนมองว่ากิจกรรมดังกล่าวเป็นค่าใช้จ่ายมากกว่าผลประโยชน์ ส่งผลทำให้กำไรระยะสั้นลดลง นักลงทุนจึงไม่นิยมลงทุนกับบริษัท ที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน และสังคมมาก (เบญจวรรณ แซ่ลี้, 2555) ส่วนหมวดรายการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม อื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียน เอ็ม เอ ไอ (mai) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษชนก เมฆเจริญ, 2555 ทฤษฎีตลาดทุนที่มีประสิทธิภาพ ทฤษฎีการส่งสัญญาณ ทฤษฎีตัวแทน ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย โดยจากแต่ละทฤษฎีสามารถสรุปได้ว่าการที่ตลาดการเงินได้รับข่าวสารที่มีความเท่าเทียมกันจะส่งผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง จะสังเกตได้จากผลการวิจัยที่บริษัทในตลาดหลักทรัพย์ mai มีการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นรายงานที่บริษัท ได้จัดทำขึ้นเพื่อบ่งบอกถึงกิจกรรมที่บริษัทได้ปฏิบัติต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และเมื่อมีรายงาน

ดังกล่าว ได้ทำการเผยแพร่ออกมา จึงเป็นการบอกข่าวสารให้ตลาดได้รับรู้ เมื่อรับรู้แล้วจึงส่งผลให้ราคาหลักทรัพย์เกิดการเปลี่ยนแปลง

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาในครั้งนี้ มีการค้นพบว่าคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมนั้น ไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้น เพราะผู้ลงทุนไม่มีความสนใจในเรื่องรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวไม่ได้สะท้อนถึงผลการดำเนินงาน ดังนั้น ควรมีการให้ความรู้ ความเข้าใจแก่นักลงทุนให้ตระหนักถึงความสำคัญของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อให้ นักลงทุนสามารถนำข้อมูลดังกล่าว มาใช้ประกอบในการตัดสินใจได้ เพราะ นักลงทุนไม่ควรใช้ข้อมูลในเชิงปริมาณเพียงอย่างเดียว ควรใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กนกกาญจน์ มาละวรรณ. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กัลยา เหลืองอุบล. (2555). การศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เกษชนก เมฆเจริญ. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลตอบแทนหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- โกวิท อธิวัฒนกุล. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลบัญชีตามความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลตอบแทนหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET 100 Index. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชลันดา นุราฤทธิ์. (2555). ความสัมพันธ์ของระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกับผลประกอบการทางการเงินของหมวดธุรกิจธนาคารที่อยู่ในดัชนี SET 50. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ชิตดาว กิตติคุณานนท์. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทต่อการตกแต่งกำไร: ภายใต้บทบาทของต้นทุนทางการเงิน. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณิชาวรรณ วิชัยดิษฐ์. (2555). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ธัญพัทธ์ ฐานุจิรัตน์. (2558). การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมต่อผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร. การค้นคว้าอิสระปริญญาโท. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- เบญจวรรณ แซ่ลี. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พิไลวรรณ พันธุ์เพ็ง. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการเปิดเผยด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- ยุพิน มีใจเจริญ. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างความซับซ้อนในการดำเนินงาน แรงจูงใจในการรายงานกลยุทธ์การรายงานการควบคุมภายในและมูลค่ากิจการ. ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยแม่โจ้
- อัญชนา กัลยาเรือน. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในดัชนี 100 ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Nehme, R & Jizi, M & Salama, A. (2015). disclosures show improvements on stock price? The Journal of Developing Areas.5, 77-95